Lietas Nr.A420246722, AA43-0367-24/15
ECLI:LV:ADAT:2024:1212.A420246722.6.S

Administratīvā apgabaltiesa
SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā
Rīgā 2024.gada 12.decembrī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnesis referents Māris Birzgalis, tiesneši Anita Šteinberga un Valters Poķis

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/, /pers. B/ un /pers. C/ pieteikumu par Rīgas valstspilsētas pašvaldības 2022.gada 12.jūlija lēmumu Nr.RD-22-228-ap, Nr.RD-22-229-ap un Nr.RD-22-230-ap atcelšanu daļā par 2019.gada sešiem mēnešiem un Rīgas domes pašvaldības ieņēmumu pārvaldes 2023.gada 8.maija lēmuma Nr.PIP-23-8842-ap/5-7/23-250558-AL 1., 2., 3.punkta, 2023.gada 8.maija lēmuma Nr.PIP-23-8843-ap/5-7/216301-AL 1., 2., 3.punkta un 2023.gada 8.maija lēmuma Nr.PIP-23-8841-ap/5-7/217526-AL 1., 2., 3.punkta (daļā par 2020., 2021. un 2022.gadu) atcelšanu, sakarā ar /pers. A/, /pers. B/ un /pers. C/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2023.gada 11.jūlija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējiem /pers. A/, /pers. B/ un /pers. C/ pieder nekustamais īpašums /adrese A/, kadastra numurs /numurs A/(turpmāk – nekustamais īpašums). Tā sastāvā ietilpst zemes vienība 4167 m^2 un trīsstāvu ēka, kadastra apzīmējums /numurs B/, platība 3775,50 m^2, kurai reģistrēts galvenais lietošanas veids „1264 Ārstniecības vai veselības aprūpes iestāžu ēkas" un būves tips „12640101 Ārstniecības vai veselības aprūpes iestāžu ēkas" (turpmāk – ēka). Ēkas sastāvā ietilpst telpu grupas: (1) poliklīnika, kadastra apzīmējums /numurs C/, platība 967,60 m^2, lietošanas veids „1264 Ārstniecības vai veselības aprūpes iestāžu telpu grupa"; (2) poliklīnika, kadastra apzīmējums /numurs D/, platība 961,20 m^2, lietošanas veids „1264 Ārstniecības vai veselības aprūpes iestāžu telpu grupa"; (3) poliklīnika, kadastra apzīmējums /numurs E/, platība 907,30 m^2, lietošanas veids „1264 Ārstniecības vai veselības aprūpes iestāžu telpu grupa"; (4) poliklīnika, kadastra apzīmējums /numurs F/, platība 939,40 m^2, lietošanas veids „1264 Ārstniecības vai veselības aprūpes iestāžu telpu grupa".
½ nekustamā īpašuma pieder /pers. A/, ¼ nekustamā īpašuma pieder /pers. B/ un ¼ nekustamā īpašuma pieder /pers. C/.

[2] Izskatot pieteicēju kopīgos iebildumus pret nekustamā īpašuma nodokļa pārrēķinu, Rīgas domes priekšsēdētājs ar 2022.gada 12.jūlija lēmumu Nr.RD-22- 228-ap, Nr.RD-22-229-ap un Nr.RD-22-230-ap (turpmāk – 2022.gada 12.jūlija lēmumi) atstāja negrozītu zemākas iestādes pārrēķināto nekustamā īpašuma nodokli 2019.gada sešiem mēnešiem, 2020., 2021. un 2022.gadam.
Lēmumi pamatoti ar turpmāk norādītajiem argumentiem.
[2.1] Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 3.panta piektā daļa noteic, ka gadījumā, ja šā likuma 1.panta otrajā daļā paredzētais atbrīvojums no nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas attiecināms tikai uz nekustamā īpašuma daļu, tad par to īpašuma daļu, uz kuru atbrīvojums nav attiecināms, nodoklis aprēķināms šajā likumā noteiktajā vispārējā kārtībā.
Līdz ar to nav pamatots viedoklis, ka ar nekustamā īpašuma nodokli var aplikt vai neaplikt tikai ēkas sastāvā ietilpstošās četras telpu grupu platības daļas.
Izvērtējot, kādas ēkas platības daļas nav apliekamas ar nekustamā īpašuma nodokli, apstāklim, ka ēkai Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā (turpmāk – Kadastra sistēma) reģistrēts galvenais lietošanas veids „1264 Ārstniecības vai veselības aprūpes iestāžu ēkas" un būves tips „12640101 Ārstniecības vai veselības aprūpes iestāžu ēkas", izskatāmajā administratīvajā lietā nav izšķirošas nozīmes, jo atbilstoši Ministru kabineta 2018.gada 12.jūnija noteikumu Nr.326 „Būvju klasifikācijas noteikumi" 3.punktam būvju klasifikācija nodrošina klasifikācijas objektu – būvju un būvēs esošo telpu grupu – vienotu uzskaiti Latvijas Republikā.
[2.2] Atsaucoties uz likuma „Par nekustamā īpašumu nodokli" 4.panta $1.^1$ daļu, iestāde norāda, ka ēkas sastāvā Kadastra sistēmas datos nav reģistrēta koplietošanas telpu grupa. Līdz ar to iestādes veiktais aprēķins, atņemot no ēkas kopējās platības 3775,50 m^2 to nomnieku, kas reģistrēti ārstniecības iestāžu reģistrā, nomāto telpu platību, ir pamatots, un pārējā ēkas platības daļa ir pieskaitāma pie platības daļas, kas neatbilst likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 16.punkta prasībām, un tiek aplikta ar nodokli. Tādējādi ar nekustamā īpašuma nodokli neapliekamas ir telpas 2277,42 m^2 platībā.
Pamatojoties uz pieteicēja 2022.gada 24.janvāra vēstulē norādītajiem ēkas nomniekiem, Veselības inspekcijas 2022.gada 22.februāra un 2022.gada 4.aprīļa vēstulē sniegto informāciju, ir veikti nekustamā īpašuma nodokļa aprēķini.
[2.3] Iestāde atsaucas uz Augstākās tiesas 2013.gada 2.jūlija rīcības sēdes lēmumu Nr.SKA-586/2013, ar kuru atteikts ierosināt kasācijas tiesvedību par Administratīvās apgabaltiesas 2013.gada 13.marta spriedumu lietā Nr.A42853309, kurā tika secināts - lai ēku vai tās daļu neapliktu ar nekustamā īpašuma nodokli, šajā ēkā ir jānotiek ārstniecībai, ko nodrošina ārstniecības iestāde, un nav pamatots pieteicējas arguments, ka nav nozīmes tam, vai ārstniecība konkrētajās telpās faktiski notiek vai nenotiek.
[2.4] Iestāde izskaidro, ka nekustamā īpašuma nodokļa administrēšana ir noteikta likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 7.panta pirmās daļas 5.punktā, 7.panta otrās daļas 1.punktā un 7.panta trešās daļas 4.punktā.

[3] Tā kā pieteicēji iesniedza jaunu informāciju, tad ar iestādes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes 2023.gada 8.maija lēmumu Nr.PIP-23-8843-ap/5-7/23-216301-AL, lēmumu Nr.PIP-23-8842-ap/5-7/23-250558-AL un lēmumu Nr.PIP-23-8841-ap/5-7/23-217526-AL (turpmāk – 2023.gada 8.maija lēmumi) pieteicējiem papildus aprēķināts nekustamā īpašuma nodoklis par 2020.gada deviņiem mēnešiem, pārrēķināts nekustamā īpašuma

nodoklis par 2021. un 2022.gadu.

[4] Nepiekrītot 2022.gada 12.jūlija lēmumiem, pieteicēji vērsās tiesā, lūdzot tos atcelt. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 16.punkts tika grozīts 2005.gada 10.oktobrī, kad vārdi „ēkas vai to daļas" tika aizstāti ar vārdiem „ēkas vai to daļas (telpu grupas)". Ne likums „Par nekustamā īpašuma nodokli", ne Ministru kabineta 2006.gada 20.jūnija noteikumi Nr.495 „Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" normu piemērošanas kārtība" (turpmāk – noteikumi Nr.495) nenosaka, ka ar nekustamā īpašuma nodokli varētu aplikt (vai atbrīvot no nekustamā īpašuma nodokļa) telpu grupas daļu vai telpas daļu. Tomēr iestāde ir piemērojusi nekustamā īpašuma nodokli par atsevišķu telpu daļām, nevis par kādu no četrām telpu grupām. Tādā veidā iestāde ir pārkāpusi likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta pirmo daļu un otrās daļas 16.punktu.

[4.2] Ēka vēsturiski un arī šobrīd tiek izmantota ar veselības aprūpi saistītu pakalpojumu sniegšanā vai ar veselības aprūpi saistītu funkciju nodrošināšanā.

Daļa no ēkas - kāpņu telpas, palīgtelpas un tamlīdzīgas telpas - nav atsevišķi iznomājama. Koplietošanas telpas un palīgtelpas (dušas telpa, gaitenis, garderobe, halle, iekštelpa, tualetes, kāpņu telpas, lifta telpas, pagrabs, palīgtelpa, priekštelpa, reģistratūra, gaitenis, saimniecības telpa, vējtveris) ir nepieciešamas, lai varētu izmantot veselības vajadzībām domātās telpas. Lai arī vairums nomnieku maksā par proporcionālu daļu no koplietošanas telpām, tomēr no nekustamā īpašuma nodokļa būtu atbrīvojama arī tā daļa, par kuru iestāde nepiemēro nodokļu atvieglojumu - 1505,7 m^2. Telpas, kas iznomātas ārstniecības iestāžu reģistrā esošām personām (uz 2022.gada 1.janvāri), ir 1763,40 m^2 platībā, un šīs personas sedz izdevumus par proporcionālo daļu no koplietošanas telpām 724,33 m^2 platībā (kopā 2487,73 m^2). Tomēr pārējās koplietošanas telpas 781,37 m^2 apjomā iestāde nav atbrīvojusi no nekustamā īpašuma nodokļa (1505,70 m^2 mīnus 724,33 m^2). Ja ar nekustamo īpašuma nodokli neapliek daļu no ēkas, tad nevajadzētu aplikt ar nodokli visas koplietošanas telpas, jo tās visas izmanto veselības vajadzībām. Bez šādām telpām nebūtu iespējams nodrošināt cita starpā vides pieejamību atbilstoši Ministru kabineta 2009.gada 20.janvāra noteikumiem Nr.60 „Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām" un nodrošināt Ministru kabineta 2021.gada 19.oktobra noteikumu Nr.693 „Būvju vispārīgo prasību būvnormatīvs LBN 200-21" prasības.

[4.3] Likuma „Par nekustamo īpašumu nodokli" 1.panta otrās daļas 16.punkta piemērošanu skaidro noteikumu Nr.495 3.punkts. Tomēr noteikumu Nr.495 3.punkts sašaurina likuma „Par nekustamo īpašumu nodokli" 1.panta otrās daļas 16.punktā doto plašāko jēdzienu, ka no nodokļa nomaksas atbrīvo ēkas vai tās daļas, kuras „izmanto veselības vajadzībām". Šāds nepamatots sašaurinājums radies, jo Ārstniecības likuma vēsturiskā redakcija, kas bija spēkā noteikumu Nr.495 pieņemšanas brīdī, paredzēja plašāku ārstniecības iestādes definīciju (slimnīcas, rehabilitācijas iestādes, hospitāļi, specializētie centri, tehniskās ortopēdijas iestādes, neatliekamās medicīniskās palīdzības iestādes, doktorāti (ambulances), poliklīnikas, veselības punkti, speciālie terapijas kabineti, medicīnas augstskolu klīnikas, institūti, kā arī funkcionālo, morfoloģisko, hematoloģisko, bioķīmisko, mikrobioloģisko un citu diagnostisko izmeklējumu, patologanatomisko un tiesu medicīnas izmeklējumu laboratorijas, ārstu prakses). Noteikums, ka ārstniecības iestāde jāreģistrē ārstniecības iestāžu reģistrā, stājās spēkā 2020.gadā.

Tomēr Veselības aprūpes finansēšanas likuma 1.panta otrās daļas 1.punkts sniedz plašāku veselības aprūpes terminu - tas ir pasākumu kopums, ko sniedz veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēji personas veselības nodrošināšanai, uzturēšanai un atjaunošanai, arī 5.pants paredz, ka veselības dotācijas cita starpā novirza veselības aprūpes, arī profilakses, programmas pasākumiem, kā arī medicīniskās rehabilitācijas nodrošināšanai, kā arī Ministru kabineta 2018.gada 28.augusta noteikumu Nr.555 „Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība" 2.punkts uzskaita veselības aprūpes pakalpojumus, kurus neapmaksā no valsts budžeta, tostarp homeopātiju, estētisko ķirurģiju, mākslas terapiju, uztura speciālista pakalpojumus. Arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 20.decembra Regulas (EK) Nr.1893/2006 izveidotā NACE 2.red. saimnieciskā darbību statistiskā klasifikācija ietver plašu veselības aprūpes saimnieciskās darbības veidu uzskatījumu – 86.saimnieciskās darbības grupas „Veselības aizsardzības" 86.9.apakšgrupā definēta saimnieciskā darbība „Pārējā darbība veselības aizsardzības jomā", kas ietver arī, piemēram, fizioterapiju, hidroterapiju, homeopātiju, akupunktūru u.tml.

Tādējādi pieteicēju situācijā būtu jāpiemēro nekustamo īpašumu nodokļu atvieglojums arī veselības aprūpes sniedzējiem, kuri nav iekļauti ārstniecības iestāžu reģistrā.

Pretrunu gadījumā primāri piemērojamas likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" normas, nevis noteikumi Nr.495, kas sašaurina traktējumu, un tiesību nomas saprātīgas piemērošanas princips. Iestādes norādītais Senāta 2012.gada 17.decembra spriedums lietā Nr.SKA-193/2012 nav iekļauts judikatūras datu bāzē. Turklāt vēlāk Senāts 2013.gada 11.novembra spriedumā lietā Nr.A42910509, SKA-0653-13 norādījis, ka atbrīvojumiem no nodokļu maksāšanas jābūt skaidri noteiktiem likumā un tie ir interpretējami šauri.

[4.4] Saskaņā ar Statistikas likuma 21.panta 1.punktu un atsaucoties uz Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma pārejas noteikumu 23.pantu, Ministru kabinets 2018.gada 12.jūnijā izdevis noteikumus Nr.326 „Būvju klasifikācijas noteikumi", kas nosaka būvju (tai skaitā būvēs esošo telpu grupu) klasifikāciju pēc lietošanas veida. Saskaņā ar minēto noteikumu 8.punktu, nosakot ēkas galveno lietošanas veidu, ņem vērā telpu grupu lietošanas veidus, telpu grupu platību savstarpējo īpatsvaru un šo noteikumu 7.punktā minētos nosacījumus (t.sk. to, ka neņem vērā koplietošanas telpu grupas). Saskaņā ar minēto noteikumu pielikumu 1264 ēku un būvju klasifikators iekļauj Ārstniecības vai veselības aprūpes iestāžu ēkas – ēkas un telpu grupas medicīniskai ārstēšanai un aprūpei, piemēram, slimnīcas un aprūpes iestādes cilvēkiem vai dzīvniekiem, atskurbtuves, universitātes slimnīcas, psihiatriskās slimnīcas, dispanseri, ambulances, soda izciešanas iestāžu un cietumu slimnīcas vai armijas hospitāļi, dzemdību nami, mātes un bērna veselības centri, asins pārliešanas un donoru centri, morgi. Ēkai un visām četrām tās telpu grupām vienīgais lietošanas veids Kadastra sistēmā reģistrēts „1264 Ārstniecības vai veselības aprūpes iestāžu ēkas".

Arī saskaņā ar Ministru kabineta 2006.gada 20.jūnija noteikumiem Nr.496 „Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu klasifikācija un nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšanas un maiņas kārtība" nekustamā īpašuma sastāvā ietilpstošajam zemesgabalam ar kadastra apzīmējumu /numurs A/, uz kura atrodas ēka, noteikts lietošanas mērķis 0902 „Ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestāžu apbūve" 4150 m^2 platībā un 1001 „Rūpnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve" 17 m^2 platībā (uz zemesgabala atrodas AS „Latvijas gāze" gāzes regulēšanas punkts).

2022.gada 12.jūlija lēmumi pamatoti vienīgi ar 2022.gada 24.janvārī pieteicēju sniegto informāciju par ēkā noslēgtajiem nomas līgumiem noteiktā periodā, un šī informācija salīdzināta ar ārstniecības iestāžu reģistru. Tas nenodrošina mērķi - pārbaudīt, vai ēku izmanto veselības vajadzībām. Pirmkārt, iestāde ar šādu pieeju var lēmumos izmantot maldinošu informāciju, piemēram, ja nekustamā īpašuma īpašnieks vai ģenerālnomnieks ir reģistrēts kā ārstniecības iestāde, un šādā gadījumā informācija no ārstniecības iestāžu reģistra nenodrošinās pilnvērtīgu informāciju par konkrētā īpašuma faktisko izmantošanu veselības vajadzībām, radot, iespējams, maldinošu priekšstatu, ka viss īpašums tiek izmantots kā ārstniecības iestāde. Šādā gadījumā, salīdzinot ēku, piemēram, ar SIA „Veselības centrs 4", SIA „Dziedniecība" (MFD doktorāti) u.c., netiktu ievērots vienlīdzības princips, kaut arī faktiskie apstākļi varētu būt līdzīgi ar tādiem nomniekiem, kas nodrošina masāžas, kosmetoloģijas u.c. veselības pakalpojumus. Otrkārt, konkrētā periodā ēkā kā jebkurā nekustamajā īpašumā var būt brīvas, neiznomātas telpas, piemēram, pēc stāvokļa uz 2022.gada 1.janvāri neiznomāti bija 5 ārstu kabineti 76,2 m^2 platībā, taču tas nemaina būtību, ka telpas ir izmantojamas un vēlāk tiek izmantotas veselības vajadzībām. Turklāt pēc stāvokļa uz 2022.gada

1.februāri divi no pieciem brīvajiem kabinetiem tika iznomāti personām, kas reģistrētas Ārstniecības iestāžu reģistrā.

[4.5] Iestāde par 2022.gadu ir nepamatoti pieņēmusi, ka ēkas nomnieku un ārstniecības iestāžu reģistra dati paliks nemainīgi visu kalendāro gadu, kaut arī faktiskā situācija jau uz 2022.gada 12.jūlija lēmumu pieņemšanas brīdi bija mainījusies. Turklāt nepastāv nekustamā īpašuma nodokļa pārrēķina iespējas pēc nodokļu maksātāja iniciatīvas.

[4.6] Iestāde nav analizējusi faktisko telpu izmantošanu, jo tā var atšķirties no nomas līguma noteikumiem; ir nomnieki, kam ir saskaņota telpu nodošana apakšnomā.

Ar nekustamā īpašuma nodokli apliekamo telpu sastāvā iekļautas arī telpas, kas tiek izmantotas poliklīnikas darbības nodrošināšanai. Pirmkārt, SIA /Nosaukums A/ par simbolisku samaksu ir iznomātas telpas, kas ietver telpas, kas Kadastra sistēmā reģistrētas kā „Kafejnīca personālam". Ne šo telpu nomai, ne kafejnīcai nav pamatmērķis gūt peļņu, bet gan nodrošināt ēdināšanas iespējas, kas tuvākajā apkārtnē nav pieejamas. Arī Ārstniecības likuma 54.panta trešajā daļā ir noteikts, ka ārstniecības iestādēm ir tiesības sniegt tādus ar medicīnu saistītus pakalpojumus kā ēdināšana, transports, izmitināšana. Otrkārt, lai SIA /Nosaukums B/ varētu nodrošināt telpu uzkopšanu, glabāt inventāru, tam ir iznomātas attiecīgas telpas. Treškārt, nekustamā īpašuma nodokļa aprēķinā iekļautas telpas, kas nodrošina ēkas darbību, piemēram, telpu grupā /numurs E/ telpā Nr.50 „kabinets" 27.1 m^2 platībā ir siltummezgls, kas nodrošina apkuri, telpā Nr.51 „kabinets" 19.3 m^2 platībā ir ventilācijas iekārtas, kas nodrošina pirmā stāva ventilāciju, telpā Nr.37 „kabinets" 18.6 m^2 ir elektrosadale utt. Visas šīs telpas nav un nevar būt reģistrētas Ārstniecības iestāžu reģistrā.

[4.7] Nav ņemts vērā, ka Covid-19 pandēmijas periodā un infekcijas izplatības seku pārvarēšanas normatīvā regulējuma iespaidā gan 2020., gan 2021.gadā bija ilgstoši periodi, kad poliklīnikas darbība bija pilnībā vai daļēji apturēta – bija valstī noteiktais mājsēdes periods, kā arī periodi, kad virkne pakalpojumu sniegšana klātienē nebija atļauta vai tika būtiski ierobežota. Covid-19 pandēmijas laikā faktiski nebija pieejami nekādi finansiāla atbalsta pasākumi telpu īpašniekiem un iznomātājiem, taču, ņemot vērā nomnieku ierobežotās iespējas strādāt un sniegt pakalpojumus, nomniekiem tika piešķirti gan atbrīvojumi no nomas maksas, gan būtiskas nomas maksas atlaides uz īpašnieku rēķina.

[4.8] Kaut tas būtu absurdi, taču iestādei būtu jāņem vērā arī ārstniecības iestāžu darba laiks – neviena ārstniecības iestāde parasti nestrādā laika periodā no 19.00 līdz 8.00, kā arī parasti nestrādā ne sestdienās, ne svētdienās, tātad telpas netiek tieši izmantotas veselības vajadzībām, un līdz ar to vajadzētu tās par minēto laiku aplikt ar nekustamā īpašuma nodokli.

[4.9] Neilgi pēc nekustamā īpašuma iegādes iestādes Latgales priekšpilsētas izpilddirekcijas Finanšu nodaļa pieprasīja īpašniekiem informāciju par ēkas nomniekiem. 2004.gada 14.janvārī, saņemot īpašnieku atbildi, iestāde apliecināja, ka ēkas lietošanas veids un zemes lietošanas mērķi noteikti atbilstīgi un nekustamais īpašums ir atbrīvots no nekustamā īpašuma nodokļa samaksas, kaut arī neliela daļa no nomniekiem nebija saistīti ar medicīnu un nesniedza veselības pakalpojumus, tomēr absolūti lielākā daļa (lielākais īpatsvars) nomnieku sniedza veselības pakalpojumus.

Līdz ar to 2022.gada 12.jūlija lēmumi neatbilst Valsts pārvaldes iekārtas 10.panta pirmajā, otrajā un piektajā daļā un Administratīvā procesa likuma 4.panta pirmajā, otrajā, trešajā, ceturtajā un sestajā daļā nostiprinātajiem principiem.

Pat tikai to ārstniecības iestāžu, kas reģistrētas ārstniecības iestāžu reģistrā, nomāto telpu aizņemtā platība ir valdošā (ar lielāko īpatsvaru), tā veido 1763,40 m^2 (78% no telpām, kas nav koplietošanas telpas). Pieskaitot ārstniecības iestāžu telpām koplietošanas telpas 1505,7 m^2 platībā, to kopējā platība ir 3269,10 m^2 (jeb 87% no ēkas kopējās platības).

[4.10] Iestāde ir kļūdījusies, nosakot, ka ar nekustamā īpašuma nodokli neapliekamās telpas veido vien 2277,42 m^2 pēc stāvokļa uz 2022.gada 1.janvāri.

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2023.gada 11.jūlija spriedumu pieteikums noraidīts, pamatojoties uz turpmāk norādītajiem argumentiem.

[5.1] Saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta pirmo daļu ar nekustamā īpašuma nodokli apliek ķermeniskas lietas, kuras atrodas Latvijas Republikas teritorijā un kuras nevar pārvietot no vienas vietas uz otru, tās ārēji nebojājot, — zemi, ēkas, izņemot šā panta otrajā daļā minēto nekustamo īpašumu. Minētā likuma 1.panta otrās daļas 16.punkts paredz, ka ar nekustamā īpašuma nodokli neapliek ēkas vai to daļas (telpu grupas), kuras cita starpā izmanto veselības vajadzībām.

Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 12.pants deleģē Ministru kabinetam cita starpā izdot kārtību ar nodokli apliekamā un neapliekamā objekta noteikšanai. Izpildot šo deleģējumu, noteikumu Nr.495 3.punkts noteic, ka, piemērojot likuma 1.panta otrās daļas 1.punktu, ar nodokli neapliek nekustamo īpašumu, kuru izmanto medicīnas pakalpojumu sniegšanai atbilstoši Ārstniecības likuma 1.panta 3.punktam [..]. Analoģiski nosaka ar nodokli neapliekamās ēkas vai to daļas (telpu grupas), kuras izmanto veselības aprūpei saskaņā ar likuma 1.panta otrās daļas 16.punktu.

Atbilstoši Ārstniecības likuma 1.panta 3.punktam ārstniecības iestādes ir ārstu prakses, valsts un pašvaldību iestādes, saimnieciskās darbības veicēji un komercsabiedrības, kas reģistrētas ārstniecības iestāžu reģistrā, atbilst normatīvajos aktos noteiktajām obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām un nodrošina ārstniecības pakalpojumus.

Pieteicēji iebilst, ka noteikumu Nr.495 3.punkts sašaurina likuma „Par nekustamo īpašumu nodokli" 1.panta otrās daļas 16.punktā doto plašāko jēdzienu.

Tiesa tam nepiekrita, norādot, ka likumdevējs ir apzināti nodevis nekustamā īpašuma nodokļa objekta konkretizēšanu Ministru kabinetam un Ministru kabinets ar noteikumu Nr.495 3.punktu ir noteicis, ka ar nodokli neapliek nekustamo īpašumu, kuru izmanto medicīnas pakalpojumu sniegšanai ārstniecības iestādēs, kas reģistrētas ārstniecības iestāžu reģistrā. Likumdevēja lietoto plašāko jēdzienu „ēkas vai to daļas (telpu grupas), kuras izmanto veselības vajadzībām" Ministru kabinets ir konkretizējis, izpildot deleģējumu. Turklāt, lai arī kāda bija Ārstniecības likuma vēsturiskā redakcija, kad pieņēma noteikumus Nr.495, Ministru kabinetam, pildot deleģējumu, tiesiskā doma attīstās atbilstoši aktuālajai situācijai, un tā ir mainījusies laika gaitā. Tādējādi tiesa nesaskatīja pretrunas starp likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 16.punktu un noteikumu Nr.495 3.punktu.

Konkrētajā lietā nav nozīmes Veselības aprūpes finansēšanas likuma 1.panta otrās daļas 1.punktā, 5.pantā un uz minētā likuma pamata izdotajos Ministru kabineta 2018.gada 28.augusta noteikumu Nr.555 „Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība" un NACE klasifikatorā lietotajam „veselības aprūpes" termina lietojumam. Konkrētajā lietā nozīme ir likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" nosacījumiem ar konkrētu mērķi - nekustamā īpašuma nodokļa iekasēšana, kā arī ar noteikumiem Nr.495 detalizētajiem nosacījumiem.

Tiesa piekrita pieteicējiem, ka nekustamā īpašuma nodokļa administrētājam ir sarežģīti izsekot, kurā brīdī cik no ēkas nomniekiem ir reģistrēti ārstniecības iestāžu reģistrā, šāds stāvoklis var būt mainīgs, jo nomas līgumi var tikt lauzti un šo nomnieku vietā var pakalpojumu sniegt atkal citas personas.

Tomēr tā ir Ministru kabineta izšķiršanās, kā noteikt nekustamā īpašuma nodokļa objektu un kā šo informāciju izmantot nodokļu administrēšanā, izvēlēties nodokļu administrēšanas sarežģītības pakāpi un izvēlētais iesaistīto resursu lielumu.

Tiesa piekrita pieteicējiem, ka telpas ēkā var tikt iznomātas iestādei, kas ir reģistrēta ārstniecības iestāžu reģistrā, tomēr šī iestāde telpas nodod apakšnomā tādām iestādēm, kuras nav reģistrētas, un otrādi. Šis jautājums arī attiecas uz nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanas sarežģītības pakāpi, kādu likumdevējs (plašākā nozīmē) ir izvēlējies, tāpēc tiesa, izspriežot konkrēto lietu, nepievērsās jautājumam, kas ir likumdevēja kompetencē.

Tiesa norādīja, ka minētās tiesas atziņas nav pretrunā pieteicējas minētā Senāta 2013.gada 11.novembra sprieduma lietā Nr.A42910509, SKA-

0653-13, 12.punktā norādītajam, ka atbrīvojumiem no nodokļu maksāšanas jābūt skaidri noteiktiem likumā un tie ir interpretējami šauri.

[5.2] Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 7.panta otrās daļas 1.punkts paredz, ka nodokļa maksātājam ir pienākums rakstveidā informēt domi, ja iestājas vai izbeidzas tiesības uz šā likuma 1.panta otrajā daļā noteikto atbrīvojumu no nekustamā īpašuma nodokļa, — viena mēneša laikā no šo tiesību rašanās vai izbeigšanās dienas.

Tādējādi pieteicēji ir atbildīgi par informācijas sniegšanu iestādei, savukārt iestādei tā ir jāaktualizē un jāveic izmaiņas nodokļu aprēķinā. To, ka iestāde reaģē uz saņemto jauno informāciju, redzams no iestādes pašvaldības ieņēmumu pārvaldes 2023.gada 8.maija lēmumiem.

[5.3] Lai saprastu, kā iestāde administrē nekustamā īpašuma nodokli citām ēkā, kuras izmanto veselības vajadzībām, tiesa pieprasīja no iestādes informāciju par salīdzināmām poliklīnikām – SIA „Veselības centrs 4" (atrodas Krišjāņa Barona ielā 117, Rīgā), MFD veselības centrs SIA „Dziedniecība" (atrodas Rušona ielā 15, Rīgā) un SIA „GKMed" (atrodas Brīvības gatvē 410, Rīgā).

Iestāde 2023.gada 14.februārī rakstveidā paskaidroja, ka arī SIA „Veselības centrs 4" daļa no poliklīnikas telpām (400,24 m^2) iznomāta personām, kas nav reģistrētas ārstniecības iestāžu reģistrā, tāpēc šī platība tiek aplikta ar nekustamā īpašuma nodokli. Līdzīgi SIA „Dziedniecība" daļa no telpām (81,92 m^2) tiek aplikta ar nekustamā īpašuma nodokli. Savukārt SIA „GKMed" visas telpas izmanto tādas iestādes, kas ir reģistrētas ārstniecības iestāžu reģistrā. Pieteicēji 2023.gada 16.februārī rakstveidā iebilda, ka viņu rīcībā ir ziņas, ka SIA „GKMed" ēkā Brīvības gatvē 410, Rīgā, atrodas arī telpu nomnieki, kas nav reģistrēti ārstniecības iestāžu reģistrā, kā arī SIA „Veselības centrs 4" un SIA „Dziedniecība" ēkās ir lielākas platības, nekā min iestāde, kuras izmanto iestādes, kas nav reģistrētas ārstniecības iestāžu reģistrā. Iestāde tiesas sēdē norādīja, ka pārbaudīs šo informāciju.

Apkopojot minēto, tiesa secināja, ka iestāde principā attiecas vienādi arī pret citām poliklīnikām, proti, tā nodala telpas, kuru iestādes nav iekļautas ārstniecības iestāžu reģistrā, un tās neatbrīvo no nodokļa maksājuma. Konkrētajā lietā tiesa nepievērsās jautājumam, cik precīzi iestāde ir aprēķinājusi citām poliklīnikām to telpas daļu, kur neatrodas ārstniecības iestādes. Ja arī iestāde ir pieļāvusi kļūdas, pieteicēji nevar paļauties, ka šī kļūda pieteicējus aizsargās no tiesiskā regulējuma piemērošanas attiecībā uz viņiem.

[5.4] Pieteicēji iebilst, ka ne likums „Par nekustamā īpašuma nodokli", ne noteikumi Nr.495 nenosaka, ka ar nekustamā īpašuma nodokli var aplikt (vai atbrīvot no nekustamā īpašuma nodokļa) sīkāku daļu – telpu grupas daļu vai telpas daļu. Tomēr iestāde ir piemērojusi nekustamā īpašuma nodokli par atsevišķu telpu daļām.

Tiesa piekrita pieteicējiem, ka likumdevējs nav lietojis izteiksmi „telpu grupas daļu vai telpas daļu", tomēr likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta 16.punkts jāskata kopsakarā ar citām tiesību normām, kas konkretizē ar nodokli apliekamo objektu – noteikumu Nr.495 3.punktu. Skatoties tiesību normas sistēmiski, pastāv iespēja aplikt ar nekustamā īpašuma nodokli telpu grupas daļu.

[5.5] Nekustamā īpašuma nodokļa bāze ir nekustamā īpašuma kadastrālā vērtība, kuru nosaka atbilstoši Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumam un uz minētā likuma pamata izdotajiem Ministru kabineta noteikumiem. Kadastrālā vērtība ir pēc vienotiem kadastrālās vērtēšanas principiem noteiktā datumā atbilstoši kadastra datiem noteikta kadastra objekta vērtība naudas izteiksmē (Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 1.panta 9.punkts).

Nekustamā īpašuma valsts kadastrs ir vienota uzskaites sistēma, kas, realizējot administratīvus, organizatoriskus un tehnoloģiskus procesus, nodrošina datu iegūšanu par valsts teritorijā esošajiem nekustamajiem īpašumiem, to objektiem, zemes vienības daļām un to īpašniekiem, tiesiskajiem valdītājiem, lietotājiem, kā arī minēto datu uzturēšanu un izmantošanu (Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 3.panta pirmā daļa), un, lai nodrošinātu Nekustamā īpašuma valsts kadastra darbību, tiek uzturēta un pilnveidota Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēma (3.panta otrā daļa). Minētās sistēmas pārzinis un turētājs ir Valsts zemes dienests (3.panta trešā daļa).

Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 4.panta $1.^1$daļa paredz, ka nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanai izmanto Kadastra sistēmā reģistrētos datus. Izmaiņas nekustamā īpašuma sastāvā vai nekustamā īpašuma objektu raksturojošajos datos nodokļa aprēķinā ņem vērā atbilstoši šajā likumā noteiktajai kārtībai, ja šīs izmaiņas ir reģistrētas Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā. Datus, kas netiek reģistrēti Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā, nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanai vietējā pašvaldība iegūst šajā likumā noteiktajā kārtībā vai no citām informācijas sistēmām.

Tātad, ja nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanai dati nav reģistrēti Kadastra sistēmā, pašvaldība iegūst no citām informācijas sistēmām vai likumā noteiktā kārtībā.

Konkrētajā gadījumā pašvaldībai dati par nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanu ir nepieciešami no ārstniecības iestāžu reģistra, un, kā redzams no lietas materiāliem, iestāde datus iegūst no minētā reģistra.

Tiesa piekrita Finanšu ministrijas 2023.gada 5.aprīļa atzinumā teiktajam, ka nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanā, piemērojot nekustamā īpašuma nodokļa atbrīvojumu, pašvaldībai (nodokļu administrācijai) jāpiemēro šis atbrīvojums arī pēc būtības. Līdz ar to, ja ir situācija, ka ēkas galvenais lietošanas veids atbilst konkrētajam nekustamā īpašuma nodokļa atbrīvojumam, bet reālā ēkas vai ēkas daļas izmantošana neatbilst šim galvenajam lietošanas veidam, pašvaldībai šādos gadījumos nevajadzētu piemērot nekustamā īpašuma nodokļa atbrīvojumu attiecīgajai ēkai vai ēkas daļai.

Apstāklis, ka Kadastra sistēmā ēkai ir reģistrēts galvenais lietošanas veids „1264 Ārstniecības vai veselības aprūpes iestāžu ēkas" un būves tips „12640101 Ārstniecības vai veselības aprūpes iestāžu ēkas", ir tikai viens no aspektiem. Konkrētajā gadījumā nekustamā īpašuma nodokļa apliekamā objekta noteikšanai ir būtiski, vai ārstniecības iestāde ir reģistrēta ārstniecības iestāžu reģistrā. Savukārt Ministru kabineta 2018.gada 12.jūnija noteikumi Nr.326 „Būvju klasifikācijas noteikumi" paredz būvju klasifikācijas nodrošināšanu un vienotu uzskaiti Latvijas Republikā (3.punkts), kam konkrētajā gadījumā ir tikai pakārtota nozīme. Arī Ministru kabineta 2006.gada 20.jūnija noteikumiem Nr.496 „Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu klasifikācija un nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšanas un maiņas kārtība" šādā aspektā nav nozīmes.

[5.6] Pieteicēji uzskata, ka koplietošanas telpas nav atsevišķi iznomājamas un tās visas būtu iekļaujamas platībā, kuru atbrīvo no nekustamā īpašuma nodokļa.

Paši pieteicēji atzīst, un tas arī redzams no telpu nomas līgumiem, ka nomnieki nomā arī proporcionālu daļu no koplietošanas telpām. Tieši cik liela ir konkrētā koplietošanas telpas proporcija, ir pieteicēju privātā izšķiršanās. No telpu apskates izbraukuma sēdē bija redzams, ka koplietošanas telpas daļa nomniekam loģiski saistīta ar tā atrašanās vietu ēkā un to, cik lielu daļu no koplietošanas telpām ir nepieciešams izmantot. Tiesa uzskatīja, ka līdzīgi ir jāraugās arī uz tādām koplietošanas telpām kā sanitārās telpas, apkures iekārtas telpas, koridors, vējturis, telpas, kas nodrošina vides pieejamību, u.tml., tās ir iespējams sadalīt proporcionāli katram nomniekam. Pieteicējiem ir iespēja iekļaut koplietošanas telpas nomas līgumos. Tiesa nesaskatīja, ka uz šīm telpām būtu jāraugās savādāk nekā uz jebkuru telpu ēkā.

[5.7] Rezumējot iepriekš minēto, tiesa secināja, ka iestāde ir pareizi piemērojusi nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanas tiesību normas.

Tiesa atzina, ka konkrētās lietas ietvaros nav nozīmes pieteicēju argumentam par Covid-19 ierobežojumu radītajām sekām uz pakalpojumu sniegšanu veselības aprūpē. Kā arī agrāk - 2004.gada 14.janvārī - iestādes sniegto apliecinājumu, ka ēkai ir piemērojams nodokļu atvieglojums. Pagātnes fakts nedod pieteicējiem tiesisko paļāvību, ka nekustamā īpašuma nodokļa regulējošās tiesību normas un to piemērošana nemainīsies.

[5.8] Pieteicēji 2022.gada 24.janvārī iestādei iesniedza vēstuli ar klāt pievienotu nomnieku sarakstu, kurā norādītas iznomātās telpu platības un līgumu termiņi. Iestāde 2022.gada 11.februārī un 2022.gada 4.aprīlī saņēma no Veselības inspekcijas informāciju par to, kuri no pieteicēju nomniekiem ir

reģistrēti ārstniecības iestāžu reģistrā.

No vēstules redzams, ka pieteicēji uz 2022.gada 12.jūlija lēmuma pieņemšanu iznomāja telpas 43 ārstniecības iestādēm, kuras ir reģistrētas ārstniecības iestāžu reģistrā, un to izmantotā platība veido 2277,42 m^2 no ēkas platības.

Savukārt ar nodokli neapliekamo telpu platības aprēķinam par 2019.gada sešiem mēnešiem, 2020., 2021.gadu ņemti vērā 8 nomnieki, kuri bija reģistrēti ārstniecības iestāžu reģistrā. Tāpat 28 nomnieki nebija reģistrēti ārstniecības iestāžu reģistrā, tāpēc to iznomātā platība nav atbrīvojama no nekustamā īpašuma nodokļa.

[5.9] Saistībā ar izmaiņām ēkas nomnieku sarakstā 2023.gada 6.martā iestāde saņēma papildu informāciju no pieteicējiem par 6 nomniekiem.

Iestāde 2023.gada 27.martā saņēma informāciju no Veselības inspekcijas par to, ka minētās iestādes ir iekļautas ārstniecības iestāžu sarakstā. Iestāde, balstoties uz to tiesību normu piemērošanu, kāda jau veikta ar 2022.gada 12.jūlija lēmumiem, ar 2023.gada 8.maija lēmumiem pamatoti pārrēķināja pieteicējiem jau iepriekš noteikto nekustamā īpašuma nodokli.

[5.10] Tā kā pieteicēji iebilst tieši pret tiesību normu piemērošanu, no kā izmainās skatījums uz faktiem (telpu nomniekiem, koplietošanas telpām), nevis apstrīd faktus kā tādus, tad tiesa nepievērsās nodokļa matemātiskajam aprēķinam, jo šādi iebildumi nav nodoti tiesas pārbaudei.

[5.11] Balstoties uz iepriekš izdarītajiem secinājumiem, tiesa atzina, ka iestādes 2022.gada 12.jūlija lēmumi un domes pašvaldības ieņēmumu pārvaldes 2023.gada 8.maija lēmumu 1., 2., 3.punkts ir pamatots un tiesisks, tāpēc atstājams negrozīts. Savukārt pieteicēju pieteikums ir noraidāms.

[6] Par Administratīvās rajona tiesas spriedumu pieteicēji iesniedza apelācijas sūdzību, norādot, ka tiesa nav vērtējusi ne pieteicēju argumentus par tiesību normu interpretāciju, ne par pašvaldības praksi, veicot nodokļu aprēķinu par citām ēkām, kuras tiek izmantotas veselības vajadzībām, nav ņēmusi vērā Finanšu ministrijas viedokli, kā arī nav argumentējusi atteikumu nevērsties Satversmes tiesā.

Pieteicēji norāda, ka tiesību normas nenosaka, ka ar nekustamā īpašuma nodokli varētu aplikt vai atbrīvot no nekustamā īpašuma nodokļa telpu grupas daļu vai telpas daļu, bet gan nosaka, ka ar nekustamā īpašuma nodokli apliek vai atsevišķos gadījumos neapliek ēkas vai to daļas telpu grupas. Pašvaldība savos lēmumos nav pilnvērtīgi izmantojuši Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas datus.

Tiesa nav pārbaudījusi, vai Ministru kabinetam ir bijis deleģējums sašaurināt likumā lietoto jēdzienu „veselības vajadzībām".

[7] Rīgas domes priekšsēdētājs par pieteicēju apelācijas sūdzību norāda, ka tā nav pamatota, un lūdz pieteikumu noraidīt.

Motīvu daļa

[8] Rakstveida procesā pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēju apelācijas sūdzība ir nepamatota un pieteikums ir noraidāms.

[9] Lietā ir strīds par likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 16.punkta, kas noteic, ka ar nekustamā īpašuma nodokli neapliek ēkas vai to daļas (telpu grupas), kuras cita starpā izmanto veselības vajadzībām, piemērošanu, aprēķinot 2019.gada (par sešiem mēnešiem), 2020., 2021. un 2022.gada nodokli par pieteicējiem piederošo nekustamo īpašumu – poliklīniku.

Pieteicēji uzskata, ka lietā nav pareizi piemērotas tiesību normas, kas paredz atbrīvojumu no nekustamā īpašuma nodokļa, kā arī iebilst pret to, ka nodoklis tiek piemērots atsevišķām poliklīnikas telpām.

[10] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 302.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā.

Apgabaltiesas ieskatā vispirms ir nepieciešams precizēt prasījumu.

Pieteicēji apelācijas sūdzībā lūdz atcelt pārsūdzētos lēmumus, kas pieteicējiem uzliek pienākumu maksāt nodokli par poliklīniku. Pieteicēju mērķis, vēršoties tiesā, ir panākt iestādes aprēķinātā nodokļa par poliklīniku atcelšanu. Apgabaltiesa norāda, ka pārsūdzēto lēmumu, kas ir vērtējami kā atteikums atbrīvot no nodokļa maksājumiem, atcelšana pati par sevi pieteicēju tiesisko stāvokli neizmainīs. Ievērojot minēto, secināms, ka lieta pirmās instances tiesā ir nepamatoti ierosināta un izskatīta kā prasījums par pārsūdzēto lēmumu atcelšanu, kas pieteikuma apmierināšanas gadījumā nenodrošinātu pieteicējiem labvēlīgu iznākumu. Panākt pieteicējiem labvēlīgu rezultātu apgabaltiesas ieskatā varētu prasījums par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru tiktu atcelts pieteicējiem aprēķinātais nodoklis par 2019.gadu (par sešiem mēnešiem), 2020., 2021. un 2022.gadu par poliklīniku, izdošanu (*Senāta 2017.gada 4.jūlija sprieduma lietā Nr.SKA-197/2017 8.punkts*).

Līdz ar to lieta ir izskatāma par pieteicējiem labvēlīga administratīvā akta izdošanu, un apgabaltiesai ir jāpārbauda, vai lietas faktiskajos un tiesiskajos apstākļos ir izpildījušies visi priekšnosacījumi, lai pieteicēji tiktu atbrīvoti no nodokļa maksājumiem par 2019.gadu (par sešiem mēnešiem), 2020., 2021. un 2022.gadu par poliklīniku.

[11] Izvērtējusi pirmās instances tiesas sprieduma motivāciju, apgabaltiesa atzīst, ka tiesa ir pārbaudījusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus un pareizi secinājusi, ka nepastāv pamats pieteicēju atbrīvošanai no nodokļa maksāšanas par poliklīnikas telpām, kuras netiek izmantotas veselības vajadzībām.

Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas sprieduma daļas motivācija, kas noteic pieteicējiem pienākumu maksāt nodokli, ir pareiza un pilnībā pietiekama, tāpēc apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu tai pievienojas.

[12] Vienlaikus apgabaltiesa konstatē, ka pirmās instances tiesas tiesneša lēmumā par lietas ierosināšanu ir neprecīzi norādīta atbildētāja pusē pieaicinātā iestāde – Rīgas dome, nevis Rīgas domes priekšsēdētājs. Turpmāk norādīto apsvērumu dēļ apgabaltiesas ieskatā tas nav atzīstams par būtisku pārkāpumu, kas ietekmētu pārsūdzētajā spriedumā izdarītos secinājumus par strīdus nodokļa aprēķina pamatotību.

Saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 10.panta trešo daļu, ja nodokļa maksātājs nepiekrīt maksājamā nodokļa summas pārskatīšanas rezultātam, viņš to var apstrīdēt pašvaldības domes priekšsēdētājam.

Senāts ir atzinis, ka maksāšanas paziņojums par nekustamā īpašuma nodokli ir administratīvais akts, kas apstrīdams likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 10.pantā noteiktajā kārtībā, vispirms vēršoties pie amatpersonas, kas veic nodokļa administrācijas funkcijas, bet pēc tam pie pašvaldības domes priekšsēdētāja. Domes priekšsēdētājs šajā gadījumā pieņem lēmumu vienpersonīgi, nelemjot visam domes sastāvam, tāpēc ir pieaicināms tiesā kā iestāde pašvaldības pusē (*sk. Senāta 2024.gada 27.marta sprieduma lietā Nr.SKA-200/2024 13.punktu*).

Šajā lietā pārsūdzētos lēmumus ir pieņēmis Rīgas domes priekšsēdētāja pienākumu izpildītājs /pers. D/ un, ievērojot to, ka Rīgas domes priekšsēdētāja /pers. E/ pilnvarota persona *(lietas 1.sējuma 60.lapa)* ir pārstāvējusi iestādi pirmās instances tiesā, apgabaltiesa secina, ka publisko tiesību subjekts tiesā ir ticis pārstāvēts ar iestādi, kura var īstenot šā subjekta rīcībspēju to tiesisko attiecību noregulēšanā, par ko ir strīds (*turpat, 12.*

punkts).

Tāpat konstatējams, ka minētā pilnvarotā persona ir iesniegusi arī paskaidrojumus un ir piedalījusies pirmās instances tiesas sēdēs.

[13] Izvērtējot pieteicēju apelācijas sūdzības argumentus, apgabaltiesa atzīst, ka tie nav pamatoti turpmāk minēto apsvērumu dēļ.

Apgabaltiesa nepiekrīt pieteicējiem, ka tiesa nav vērtējusi pieteicēju argumentus par tiesību normu interpretāciju attiecībā uz pieteicēju pienākumu maksāt nodokli par poliklīniku. Tas vien, ka tiesas secinājumi neatbilst pieteicēju viedoklim par to, kā strīdus tiesību normas būtu bijis pareizi jāinterpretē, nenozīmē, ka tiesas secinājumi nav tiesiski un pamatoti.

Atbilstoši likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 4.panta 1.[1]daļai nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanai izmanto Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā reģistrētos datus. Datus, kas netiek reģistrēti Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā, nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanai vietējā pašvaldība iegūst šajā likumā noteiktajā kārtībā vai no citām informācijas sistēmām. Turklāt likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 7.panta otrās daļas 1.punkts nosaka, ka nodokļa maksātājam ir pienākums rakstveidā informēt pašvaldību, ja iestājas vai izbeidzas tiesības uz nodokļa atvieglojumu.

Apgabaltiesa konstatē, ka no lietā iesniegtās Kadastra informācijas sistēmas informatīvās izdrukas (*lietas 1.sējuma 77.-85.lapa*) redzama pieteicēju īpašumā esošajai poliklīnikai uz 2022.gada 1.janvāri noteiktā kadastrālā vērtība un tas, ka sadaļā „Telpas" esošās tabulas ailē „Telpas veids" visas poliklīnikas telpas ir norādītas kā nedzīvojamās iekštelpas. Tabulas ailē „Nosaukums" ir norādīti telpu nosaukumi: kabinets, palīgtelpa, priekštelpa, gaitenis, procedūru telpa, saimniecības telpa u.c. telpas. Līdz ar to pamatots ir pārsūdzēto lēmumu pamatojumā norādītais, ka pieteicēji nav reģistrējuši telpu grupas, turklāt arī poliklīnikai nav reģistrēta koplietošanas telpu grupa.

Pierādījumus par telpu grupu noteikšanu, to esību un tiesību aktos noteiktā kārtībā veikto telpu grupu reģistrēšanu pieteicēji nav iesnieguši.

Tā kā pieteicēji nav reģistrējuši telpu grupas, apgabaltiesai nav pamata pievērsties vērtējumam, kas saistīts ar telpu grupu aplikšanu ar nodokli vai atbrīvošanu no tā.

Ievērojot minēto, secināms, ka pieteicēju arguments, ka tiesību normas neparedz aplikt ar nodokli telpu grupu daļu vai telpas daļu, ir noraidāms kā nepamatots.

Izskatāmajā gadījumā iestāde ir izvērtējusi pieteicēju līgumus ar telpu nomniekiem, kā arī Veselības inspekcijas sniegtās ziņas un ir izslēgusi no aplikšanas ar nodokli tās poliklīnikas telpas, kas atbilst likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 16.punktam, proti, tiek izmantotas veselības pakalpojumu sniegšanai.

Apgabaltiesa šādā iestādes rīcībā kļūdas nesaskata.

No lietas materiāliem redzams, ka nodokļu administrācija ar 2023.gada 8.maija lēmumiem ir veikusi pieteicējiem nodokļa pārrēķinus arī par strīdus periodu, minētais tomēr nenozīmē, ka iestāde ir pieļāvusi kļūdas, veicot šos nodokļa aprēķinus, jo pieteicēji paši ir iniciējuši šīs iestādes darbības, sniedzot jaunu informāciju un iesniedzot jaunus dokumentus.

[14] Pieteicēji argumentē, ka tiesa nav ņēmusi vērā un izvērtējusi informāciju, kas tika iegūta gan no pieteicējiem, gan no iestādes par citām ēkām, kuras tiek izmantotas veselības vajadzībām un par kurām netiek maksāts nodoklis.

Apgabaltiesa šim argumentam nepiekrīt.

Apgabaltiesa norāda, ka nodokļa aprēķināšana notiek, ņemot vērā konkrētus faktiskos apstākļus, tostarp nodokļa objektu. Apstāklis, ka citām ēkām, kurās arī ir poliklīnikas un kurās arī tiek sniegti veselības pakalpojumi, nodokļi ir aprēķināti atšķirīgi, nenozīmē, ka pieteicējiem šie nodokļi ir aprēķināti nepareizi.

Apgabaltiesa norāda, ka pat tad, ja nodokļu administrācija ir pieļāvusi kļūdas (nav rīkojusies tiesiski), veicot nodokļu aprēķinu citiem, pieteicēji nevar norādīt uz vienlīdzības principa pārkāpšanu attiecībā uz viņiem, jo, kā ir atzīts administratīvo tiesu praksē, vienlīdzības principa pārkāpums nav konstatējams prettiesiskumā.

[15] Pieteicēji argumentē, ka pirmās instances tiesa spriedumā nav vērtējusi pieteicēju ierosinājumu vērsties Satversmes tiesā.

Apgabaltiesa tam nepiekrīt.

No pirmās instances tiesas sprieduma nepārprotami izriet, ka tiesa nav šaubījusies par to, ka lietā piemērojamās tiesību normas (likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 16.punkts, noteikumu Nr.495 3.punkts) ir atbilstošas un tiesiskas. Līdz ar to secināms, ka tiesai nebija pamata piemērot Administratīvā procesa likuma 104.panta trešo daļu.

Arī apgabaltiesa pieteicēju norādītās pretrunas nekonstatē, līdz ar to izskatāmajā gadījumā neredz pamatu strīdus tiesību normas nepiemērot vai vērsties Satversmes tiesā.

Apgabaltiesa norāda, ka atbilstoši Administratīvā procesa likuma 104.panta otrajai daļai, ja tiesa uzskata, ka tiesību norma neatbilst Satversmei vai starptautisko tiesību normai (aktam), tā tiesvedību lietā aptur un nosūta motivētu pieteikumu Satversmes tiesai.

No minētā tiesiskā regulējuma secināms, ka tiesai ir jāvēršas Satversmes tiesā tad, ja tā uzskata, ka tiesību norma neatbilst Satversmei vai starptautisko tiesību normai (aktam). Ja tiesai šāda uzskata nav, tad (neatkarīgi no procesa dalībnieku viedokļiem) prasība tiesai vērsties Satversmes tiesā nav pamatota, proti, minētajai rīcībai ir jānotiek pēc tiesas ieskata, nevis pēc citas personas gribas.

[16] Ņemot vērā, ka lietā nav konstatējami priekšnoteikumi pieteicējiem labvēlīgu administratīvo aktu izdošanai, apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēju pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307., 309.pantu un 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

Noraidīt /pers. A/, /pers. B/ un /pers. C/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicēji tiktu atbrīvoti no nekustamā īpašuma nodokļa maksājumiem par nekustamajā īpašumā /adrese A/, kadastra Nr./numurs A/, sastāvā ietilpstošo ēku, kadastra apzīmējums Nr./numurs B/, par 2019.gadu (jūlijs-decembris) 2020.gadu, 2021.gadu un 2022.gadu.

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību

iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnesis	Tiesnesis	Tiesnese
M.Birzgalis	V.Poķis	A.Šteinberga